

ירושלים, ד' תמוז תשפ"ה

30 ביוני 2025

לכבוד

מנהלי בתי הספר

רכזי הוראת המקצוע

המורים לגרמנית

הנדון: חוזר מפמ"ר גרמנית – תשפ"ו

הנושאים בחוזר:

- [דברי פתיחה של המפמ"ר](#)
- [סקר תכ"ל](#)
- [מידע על בחינות הבגרות](#)
- [תל"פים - תוכנות לניהול פדגוגי](#)
- [פעילויות מיוחדות שהתקיימו בשנת תשפ"ה](#)
- [פיתוח מקצועי](#)
- [ימי עיון או אירועים צפויים](#)
- [בברכה לסיום](#)

העתיקים:

- ✓ ד"ר טלי יניב, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- ✓ ד"ר ציונה לוי, מנהלת אגף א' שפות, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך
- ✓ מר דויד גל, מנהל בכיר אגף הבחינות, מינהל פדגוגי, משרד החינוך
- ✓ מר יובל אוליבסטון, סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהל אגף א' לפיתוח פדגוגי

דברי פתיחה של המפמ"ר

שלום רב, לפניכם חוזר מפמ"ר תשפ"ו המפרט ומאחד את כלל ההנחיות הקיימות לשנת לימודים זו וכן את העדכונים החדשים. כל המידע הרשמי מועבר ע"י הפיקוח על הוראת הגרמנית באמצעות חוזרי מפמ"ר ומפורסם גם באתר הרשמי של הפיקוח, ורק הם המחייבים והעדכניים. אנא עיקבו אחר העדכונים באתר המפמ"ר.

בעידן של גלובליזציה, תקשורת בין-תרבותית והתפתחות טכנולוגית מואצת, שליטה בשפות זרות הפכה להיות מיומנות חיונית שמרחיבה את גבולות ההזדמנות של תלמידינו. הוראת הגרמנית, שפה מרכזית באירופה ובקהילות בינלאומיות רבות, מציעה לא רק ידע לשוני ותרבותי, אלא גם בסיס רחב להצלחה אקדמית, אישית ומקצועית בעולם של המאה ה-21.

תוכנית הלימודים בגרמנית משלבת בין **מיומנויות השפה הבסיסיות** – **הבנת הנקרא, הבנת הנשמע, הבעה בכתב והבעה בעל פה** - לבין **מיומנויות המאה ה-21**, ובהן: חשיבה ביקורתית, תקשורת אפקטיבית, עבודה שיתופית, אוריינות מידע ודיגיטל, ויצירתיות. השיעור אינו מתמקד רק בלימוד כללי הדקדוק או בתרגול מילים, אלא מציע מרחב שבו התלמידים עוסקים בטקסטים אותנטיים, דנים בסוגיות אקטואליות, יוצרים תוכן אישי ודיגיטלי, ומתקשרים בשפה הגרמנית באופן משמעותי.

השפה נלמדת תוך שימוש בכלים טכנולוגיים מתקדמים, פרויקטים קבוצתיים, למידה מבוססת חקר, והיכרות עם תרבות דוברת גרמנית במגוון תחומים – אמנות, היסטוריה, מדע, אקטואליה ועוד. בכך נבנית חוויית למידה רלוונטית, עשירה, ורבת השפעה.

אנו רואים בבית הספר ובצוות הניהול שותפים מלאים להרחבת הוראת הגרמנית בישראל. עידוד פתיחת מגמות לגרמנית, ליווי פדגוגי ותמיכה במורי התחום מאפשרים לנו להעניק לתלמידים הזדמנות ממשיית לרכוש שפה נוספת לצד כלים לחיים בעולם משתנה.

אני מאחלת לכולכם שנה של תקווה ושלום

בהערכה רבה,

ליאורה אללי

מדריכה ארצית מרכזת גרמנית

סקר תכניות לימודים

תכניות הלימודים בכל מקצוע הן בסיס הלמידה לפיו צריכה להתנהל ההוראה וההכנה לקראת בחינוך הבגרות.

תכניות הלימודים כוללות ידע, ערכים ומיומנויות - והן המצפן של כל תחום דעת, שנארג בחיבורים שלו עם תחומי דעת מקבילים וביחד הם מהווים את תשתית הידע הנדרש לכל שכבת גיל.

בכדי לשפר את הרלוונטיות של תכניות הלימודים והתאמתן לתלמידים ומורים, אנו מבקשים להוציא סקר שיבדוק את השימושיות של התכנית ואת היותה בסיס הלמידה המרכזי.

הסקר יצא החל מחודש מרץ 2026 אחת לשנה, על פלטפורמה מוגנת במערכת הסקרים הממשלתית, הוא יהיה אנונימי לחלוטין ויופץ בדרכי התקשורת של המפמ"ר עם המורים ואנו מבקשים מכולכם להשיב עליו.

מידע על בחינות הבגרות

מטרות הבחינה ותיאורים קצרים

התלמידים נבחנים ברמה של 5 יח"ל בידע ובתוכן שרכשו בבית הספר באופן ספירלי רב-שנתי. המועמדים נבחנים בארבע-המיומנויות הבאות בהתאם לרמה:

1. הבנת הנקרא
2. הבנת הנשמע
3. הבעה בעל פה
4. כתיבה

מבנה הבגרות החיצונית והפנימית בגרמנית

- בחינת בגרות חיצונית בעל פה (60%)
- בחינת בגרות פנימית -חלופת הערכה- הערכה בית ספרית (40%)

1) בחינת בגרות חיצונית בעל פה (60%) - ברמת 5 יח"ל - סמל שאלון 574-385

משך הבחינה - חצי שעה

הבחינה החיצונית נערכת בעל פה, במשך 30 דקות לכל תלמיד, התוצאות נרשמות ע"י

הבוחן במחווך שכולל:

חלק א' - הבנת הנקרא (20 דקות)

חלק א' מהווה 25% מהציון הכולל

* 1. הקראה בקול רם של כל הטקסט כתוב עם אוצר המילים בנושאים שנלמדו (ספרות,

עיתונות, אקלים, תיירות, תרבות הפנאי, קולינריה, ועוד). הטקסט הוא טקסט שלא נלמד

(Unseen).

* אורך הטקסט 150-200 מילים ברמת חמש יח"ל.

- * משך המשימה: 10 דקות
- * הטקסט יכול לכלול עד עשר מילים לא מוכרות – שלהן יינתן הפירוש.
- * יוכנו טקסטים שונים שהבוחן יקבל מהפיקוח יום לפני הבחינה, מהם יבחר הבוחן טקסט אחד לכל נבחן.
- * הועלו הצעות לטקסטים מגוונים: טקסט שבו חסרות מילים וצריך להתאים מילים מתוך בנק מילים; סיפור ואחריו משפטי נכון-לא נכון (שעל הנבחן להקריא ולענות)
- * שאלת הבעת דעה הקשורה לטקסט
- * סה"כ ניקוד על חלק זה 25% - דגש בהערכה על זיהוי של אוצר המילים, הבנתם והקראה נכונה שלהם + ביצוע נכון של המשימות הנלוות בטקסטים

חלק ב': הצגת פרויקט + הצגה עצמית (עשר דקות)

- * חלק ב' מהווה 75% מהציון הכולל
- * משך המשימה: 10 דקות
- הצגת הפרויקט
- * משך המשימה: 5 דקות
- * עבודה שהוכנה לאורך תהליך הלמידה: (עבודה על נושאים מגוונים, כגון: נושאים קשורים למקצועות STEAM+L, הסביבה בה אני חי, רב תרבותיות, תרבות הפנאי, מסעות, מנהגים ומסורות, ועוד)
- * תנאי קדם לחלק זה: דו"ח פרויקט חתום על ידי המורה המתעד את התקדמות התלמיד במהלך תהליך הלימודים בכיתה י"א ו- י"ב.

הצגה עצמית

- * משך המשימה: 5 דקות
- * דו-שיח חופשי
- * דגש על שטף דיבור, שימוש באוצר מילים, הגייה, מבנה משפט ועוד.

ביצוע חלקי המבחן

- הבחינה נערכת כבחינה פרטנית
- הבנת הנקרא
- העבודה תתחיל לאחר זמן הכנה של 15 דקות.
- בעת הבחינה אין לתת הערות נוספות.
- הצגת פרויקט + הצגה עצמית
- לא נדרש זמן הכנה.

- על התלמיד להביא חומרים מוכנים למצגת בנושא שנבחר עם המורה המלמד/ת, לרבות הערות, כרטיסיות עם מילות מפתח וכו'.

*יש אפשרות להשתמש במילון גרמני עברי ועברי גרמני בבחינה בעל פה

(2) בחינת בגרות פנימית – הערכה חלופית- הערכה בית ספרית (40%) - סמל שאלון 574-283

המלצות למורים ולהנהלת בתי הספר

- * התלמידים ילמדו את השפות בגישה התקשורתית. הגישה התקשורתית שמה דגש בראש ובראשונה על תקשורת והעברת מסרים. לפי גישה זו, מבנה השפה אינו הנושא העיקרי של השיעור, אלא נלמד לצרכים תקשורתיים.
- * במהלך הלימוד יפותחו ארבע מיומנויות השפה: הבנת הנשמע, הבעה בעל פה, הבנת הנקרא, הבנת הנקרא, כתיבה, אך הדגש יושם על דיבור, האזנה וקריאה, וזאת כדי לשפר את היכולות התקשורתיות בשפה.
- * נושאי הלימוד יתבססו על התכנים שנלמדו בכיתה על פי ההנחיות המפורטות בתכנית הלימודים.
- * הכלים המומלצים להערכת תהליך למידת תחום התוכן, הכולל שפה, ספרות, תרבות וכלכלה: (ניתן להשתמש גם בכלים מתוקשבים):
 - * מבחן מסכם בסוף כיתה י"א
 - * הכתבות, בחנים ומבחנים
 - * מטלות ביצוע/משימות אותנטיות ורלוונטיות
 - * תלקיט (פורטפוליו) כתוב או דיגיטלי
 - * עבודת חקר/מיזם/פרויקט

מבנה מבחן הבגרות לתלמידים בודדים ואקסטרניים בגרמנית

המסלול הגרמני מאפשר למי שאינו במסגרת בית ספרית לגשת באופן עצמאי לבחינות הבגרות. נבחן אקסטרני נדרש לפתוח תיק דרך שלוחה אקסטרנית במחוזות.

בחינה לתלמידים בודדים ותלמידים אקסטרניים – מספרי שאלונים:

3 יח"ל – 60% - 574-382

2 יח"ל – 40% - 574-282

הנחיות ומבחנים לדוגמה משנים קודמות אפשר למצוא באתר:

https://pop.education.gov.il/tchumey_daat/german/high-school/pedagogy-of/matriculation-exams

הנחיות לתלמידים בודדים ותלמידי משנה

תלמידים בודדים ותלמידי משנה אינם נדרשים להירשם דרך הפיקוח אלא דרך רכזי הבגרויות בבתי הספר בלבד. הרישום יעשה במערכת הבית ספרית ללא הגשת ציון מגן.

תל"פים - תוכנות לניהול פדגוגי

החל משנת הלימודים תשפ"ו, כל מורה יתבקש להזין בתוכנת הניהול הפדגוגי הבית-ספרית (משו"ב או Smart School) את נושא הלימוד שנלמד בכל שיעור. מהלך זה יבוצע כחלק מהמאמץ לשפר את תהליכי התכנון, ההוראה וההערכה בתחומי הדעת השונים הנלמדים בכיתה א' ועד יב'. תיעוד ההתקדמות בתוכנית הלימודים בתל"פ מהווה כלי מרכזי בניהול פדגוגי אפקטיבי. עדכון שוטף של נושאי הלימוד והמיומנויות שנלמדו בכל שיעור, מתוך רשימה המבוססת על תוכנית הלימודים ועדכונים המפורסמים בחוזרי מפמ"ר ובמפגשי הפיתוח המקצועי הדיסציפלינארי, מאפשר למורה לנהל מעקב רציף ומסודר אחר ההתקדמות הכיתתית, לזהות פערים, ולהתאים את ההוראה לצרכים המשתנים של התלמידים. בנוסף, התיעוד מאפשר שקיפות פדגוגית ושיתוף בין צוותי ההוראה, ומסייע בקבלת החלטות מושכלות על סמך תמונת מצב עדכנית ואחידה.

פעילויות מיוחדות שהתקיימו בשנת תשפ"ה

1. יום קולנוע: פעילות זאת התקיימה פעמיים בשנה. התלמידים צפו בסרטים גרמניים שזכו הוקרה. הפעילות ליוותה בדיון ובעבודה יצירתית.
2. סיור בירושלים: בעקבות מסעו של קיסר גרמניה WILHELM II. התלמידים ביקרו במקומות שהאמפריה הגרמנית בנתה בארץ. בעקבות אוסקר שינדלר וחסידיו אומות העולם, התלמידים ביקרו בשדרות חסידי אומות העולם ביד ושם ועלו לקבר של אוסקר שינדלר.
3. יום פעילות קולינרית: התלמידים נחשפו למאכלים הקשורים לפולקלור מקומי. התלמידים התבקשו להכין מתכון טיפוסי מלווה בארוחה משותפת.
4. מפגשים משמעותיים: שנה שעברה התלמידים נפגשו עם פנים שונים של התרבות הגרמנית, כגון ספורטאי, סופר, שגריר וניצול שואה. בעקבות המפגשים התלמידים התנסו בתחומים השונים.

פיתוח מקצועי

הפיתוח המקצועי יוצע למעוניינים בהשתתפות שפות נוספות ויתמקד בתהליכים משותפים בלימוד, הערכה והוראה של שפה זרה באופן כללי ויותאם לגרמנית.

ימי עיון או אירועים צפויים

לקראת שנת תשפ"ו מידע נוסף יפורט בהמשך.

ברכה לסיום

כאשת חינוך שמאמינה בכוחה של שפה לפתוח לבבות ודלתות, אני מבקשת להודות לכם מקרב לב על כך שאתם מאפשרים לתלמידים לפגוש את השפה הגרמנית – שפה עשירה בתרבות, היסטוריה, חשיבה ויצירה.

דווקא בעידן של עומס ודרישות רבות, הבחירה לתת מקום לשפה נוספת ולמבט אחר על העולם – היא בחירה אמיצה, חינוכית ומשמעותית.

אני מברכת אתכם על ההובלה, על האמונה ביכולת של תלמידים לגדול דרך שפה, ועל התמיכה בצוותי ההוראה שמובילים עשייה ערכית ומעמיקה.

יחד נמשיך לטפח למידה עם נשמה, שייכות וזהות רב-לשונית.

בברכה חמה,

ליאורה אללי

מדריכה ארצית מרכזת גרמנית